

Tribuna

Tomàs Casas

Suïssa, Europa, mites i prosperitat

El país helvètic és un experiment institucional únic al cor d'Europa però que funciona bé i és ben diferent de com diuen alguns dels tòpics que més sentim

Commentari de Bello Gallico explica com l'any 58 aC els helvètics prenen la radical decisió de cremar les seves cases i els seus pobles, 400 en total, i iniciar un viatge de no retorn cap a les fèrtils planes de la Gàl·lia. Juli Cèsar s'hi interposa i envaeix la futura França, que al capdavant serà sotmesa igualment a Roma. Ara Suïssa és pròspera perquè per natura segueix sent un país alpi improductiu, pobre. El seu recurs més gran són els seus ciutadans ferotgement independents, treballadors i posseïdors d'un esperit cívic altament desenvolupat.

Durant segles els helvètics han anat a la seva. Van refusar participar en la visió europea de l'imperi dels Habsburg, inventen el concepte de neutralitat i perfeccionen la democràcia directa. Tot i així, a finals del segle XIX l'economia segueix basada en l'agricultura i subdesenvolupada si es compara amb la dels seus veïns. Als Alps l'esquí el desenvolupen turistes anglesos i no la burgesia local. No obstant, el país sembla que posseeix una cosa millor que les riqueses: institucions pròpies i un caràcter nacional singular que en el moment adequat acabarà portant els seus ciutadans a cotes de prosperitat inimaginables.

Avui, en la llista de competitivitat global del World Economic Forum, l'economia suïssa ocupa la primera posició d'entre 144 estats. El World Competitiveness Report de l'IMD li dona la segona plaça. Esclar, no tot és economia. Molts professionals del país europeu més potent hi emigren: hi resideixen més d'un quart de milió d'ale-

manys. Potser els atreu la felicitat: en el rànquing mundial Happiness Index Suïssa és el tercer país. Per entendre les causes d'aquesta prosperitat i felicitat examinem alguns dels tòpics suïssos més coneguts.

Mite 1: "Suïssa és rica perquè acull evasors de capitals d'arreu del món". És ben cert que el país té un sector bancari i una banca privada altament competitiu. També que alguns cantons competeixen entre ells per oferir tota mena d'avantatges fiscals a inversors i residents. Ara bé, el petit país és ric gràcies a la indústria. N'hi ha prou esmentant que és un dels poquíssims estats que pot presumir de tenir superàvit comercial respecte a... la totpotent Xina.

Mite 2: "A Suïssa les multinacionals com Nestlé, Novartis, ABB, Roche o UBS manen". De fet, amb 15 empreses a la llista Fortune 500, té més grans multinacionals per càpita que cap altre país. Així i tot, són les pimes les que defineixen l'estructura econòmica. També conegudes com a *campions ocults*, aquestes empreses estan altament especialitzades en mercats nínxol, ofereixen sous altíssims, inverteixen com ningú en capital humà i, per tant, són creatives. Curiosament, la majoria són de propietat familiar. El més important, la veritable clau de l'èxit, és que l'economia política no està sotmesa a coalicions dominants, oligarquies o elits de cap mena. El poder polític està fraccionat i les institucions asseguren que aquesta situació continuarà. ¿Vostè sap qui és el capítol de Suïssa? Les regles del joc no privilegien interessos donats. Per tant, hi ha competència. Amb competència el capitalisme és capaç de fer el miracle per al qual està dissenyat: plena ocupació, creació de nova riquesa, innovació.

Mite 3: "Suïssa és insular i aïllacionista". Els helvètics, certament, no són tan oberts com els americans ni les regles de negocis són tan explícites com a Alema-

nya. Per exemple, abans de poder-hi fer tractes cal invertir molt per guanyar-se confiança. Tanmateix, amb els 6 milions de nadius també resideixen al país prop de 2 milions d'estrangers, un dels percentatges més alts d'Europa. Suïssa creu en la globalització i és el primer estat europeu que ha signat un tractat de lliure comerç amb la Xina. El país sap prou bé que ha d'estar obert al món, l'anglès s'hi parla extensivament i la vocació exportadora, un 50% del PIB, és indiscutible.

Mite 4: "Suïssa no és Europa". Els suïssos i els seus valors són profundament europeus. Per què, doncs, no volen ingressar a la UE? El que pot ser considerat com una falta de solidaritat també es podria interpretar com un rebuig a una institució que no representa del tot ideals democràtics. L'adveniment de la UE és certament el millor que ha passat a Europa en segles. Al mateix temps, hi ha una falta de legitimitat democràtica en una Unió que no és dels seus ciutadans, sinó dels seus estats. El president no és elegit en votació directa, els estats nacionals tenen dret de veto i els polítics no són responsables davant els contribuents dels recursos que administren. Aquest últim punt és molt sensible a Suïssa. La transferència de riquesa de zones d'alta productivitat a zones de baixa productivitat costa d'entendre.

Resumint, Suïssa és un experiment institucional únic al cor d'Europa, una manera de fer en l'economia i la política singular i diferenciada però que funciona bé. En alguns aspectes hauria d'inspirar Brussel·les, com Hong Kong ha inspirat la Xina. Algun dia la Unió Europea serà una institució flexible, democràtica, que premiarà la competitivitat. Llavors potser es mereixerà tenir els suïssos com a conciutadans.

Tomàs Casas és professor de gestió internacional a la Universitat de Sankt Gallen, a Suïssa

abertis

abertis autopistas

abertis telecom

abertis airports

fundació abertis

infraestructures que funcionen

abertis gestiona, de forma eficaç, infraestructures a tot el món. Rigor, exigència i responsabilitat per tal que autopistes, telecomunicacions i aeroports, serveixin a la mobilitat i a la comunicació de les persones, els països i els territoris en els quals operem. Perquè tot funcioni.

abertis.com

abertis